

Zawinione straty w środkach obrotowych a koszty podatkowe firmy

2013-09-20 12:00

Temat konsekwencji podatkowych strat powstałych w środkach obrotowych podatnika był już wielokrotnie rozpatrywany zarówno przez organy podatkowe w wydawanych interpretacjach, jak i w orzecznictwie sądów administracyjnych (ostatnio wyrok WSA we Wrocławiu z 26 kwietnia 2013 r. o sygn. I SA/Wr 250/13 – orzeczenie nieprawomocne, czy też wyrok WSA w Łodzi z 28 maja 2013 r. o sygn. I SA/Łd 312/13). Mowa tutaj o stratach (ubytkach, szkodach), które powstają w toku prowadzonej działalności gospodarczej m.in. w posiadanych przez podatnika towarach, materiałach, produktach gotowych, czy też w gotówce w kasie i na rachunku bankowym. Uznanie tych strat za koszty podatkowe rodzi kontrowersje po stronie podatników z uwagi na brak wyraźniej regulacji podatkowej w tym zakresie.

Brzmienie przepisów ustaw o podatkach dochodowych wskazuje jedynie, że kosztami uzyskania przychodów są koszty poniesione w celu osiągnięcia przychodów lub zachowania albo zabezpieczenia źródła przychodów, z wyjątkiem katalogu kosztów wymienionych w tych ustawach. Oznacza to, że zasadniczo każdy wydatek celowo poniesiony z zamiarem uzyskania przychodu, poza wyraźnymi wyjątkami, powinien być uznany za koszt uzyskania przychodów. Ponoszenie tych wydatków celem osiągnięcia przychodu jest nierozdzielnie związane z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz stanowi jej normalne następstwo.

Podobnie jest ze stratami w środkach obrotowych. Co do zasady, ich wystąpienie w ramach działalności gospodarczej, jako efekt uboczny tej działalności, jest nieuniknione. Sugerować to może, że uprawnienie do ich zaliczenia w koszty podatkowe nie jest wyłączone lub ograniczone dodatkowymi warunkami. Przekonanie to wzmacnia fakt, że straty powstałe w środkach obrotowych nie zostały wymienione wprost w katalogu wydatków nieuznawanych za koszty podatkowe. Niemniej jednak, należy pamiętać, że nie każdej stracie można przypisać cechę normalnego następstwa działalności gospodarczej, a w rezultacie tylko taka strata w środkach obrotowych zostanie uznana za koszt podatkowy, dla której podatnik udowodni, że stanowi ona normalne następstwo prowadzonej działalności.

Celem wykazania powyższego należy odwołać się do przesłanek (warunków) uznawania strat w środkach obrotowych za koszt podatkowy zdefiniowanych w orzecznictwie. Zgodnie z dotychczas wypracowanym stanowiskiem sądów administracyjnych, zaliczenie tych strat do kosztów podatkowych uzależnione jest m.in. od przyczynienia się podatnika do ich powstania. Straty w środkach obrotowych, które powstały z winy podatnika, jako wynik jego niedbalstwa, naruszenia przepisów, czy też brak nadzoru będą wyłączone z kosztów podatkowych.

fot. lightwavemedia - Fotolia.com

Zawinione straty w środkach obrotowych nie mogą stanowić KUP

Uprawnienie do zaliczenia w koszty podatkowe powstałych strat w środkach obrotowych nie jest zupełnie wyłączone, a jego zastosowanie wymaga każdorazowo analizy okoliczności powstania danej straty.

Dla przykładu, WSA we Wrocławiu we wskazanym powyżej wyroku, odmówił podatnikowi prawa do zaliczenia w koszty podatkowe powstałych strat w środkach pieniężnych wskutek ich kradzieży przez pracownika, z uwagi na fakt nieprawidłowo wykonywanej kontroli nad bieżącymi czynnościami pracownika. Natomiast WSA w Łodzi nie uznał za koszty podatkowe strat w towarach handlowych, które z powodu ich nieprawidłowego funkcjonowania zostały przekazane do utylizacji, gdyż podatnik nie udowodnił, iż przedmiotowe towary były m.in. przedmiotem reklamacji, czy też napraw w ramach reklamacji. W związku z tym zarówno sąd, jak i organ podatkowy nie mogły ustalić jednoznacznie, że podatnik nie ponosi winy za powstałe straty. Sądy w wyżej wymienionych wyrokach podkreśliły również, że tylko straty, które powstały w sposób niemożliwy do uniknięcia, przewidzenia, bądź zapobieżenia mogą być uznane za koszty podatkowe.

Biorąc pod uwagę dotychczasowe orzecznictwo w wyżej wymienionej kwestii, należy stwierdzić, że uprawnienie do zaliczenia w koszty podatkowe powstałych strat w środkach obrotowych nie jest zupełnie wyłączone, a jego zastosowanie wymaga każdorazowo analizy okoliczności powstania danej straty. Podatnik, celem uznania danej straty w środkach obrotowych za koszt podatkowy powinien pamiętać by była ona niezawiniona (tzn. nie stanowiła konsekwencji niedbalstwa, naruszenia przepisów albo braku nadzoru podatnika), a ponadto by była rzeczywista (tzn. wykazywała faktyczny ubytek w aktywach obrotowych), powstała na skutek zdarzeń nieprzewidywalnych i nie do uniknięcia (np. powstała na skutek kradzieży, uszkodzenia), a także by była właściwie udokumentowana (np. ewentualnymi protokołami, korespondencją, postanowieniami organów ścigania, itd.). Niewypełnienie choćby jednej z powyższych przesłanek może skutkować brakiem uprawnienia do uznania tej straty za koszt podatkowy.

oprac. : Łukasz Jedynak / KSP Legal & Tax Advice